

LIBRIS

We know
books

BIBLIOTECA PENTRU COPII

Hans-Christian Andersen

CRĂIASA ZĂPEZII

B A S M E

Ilustrații de
PEDERSEN VILHELM

Traducere de
AL. PHILIPPIDE ȘI I. CASSIAN-MĂTĂSARU

LITERA
București

Cuprins

DEGEȚICA	5
SOLDATUL DE PLUMB	23
PORCARUL	31
KLAUS CEL MIC ȘI KLAUS CEL MARE.	39
PRIVIGHETOAREA	58
RĂȚUȘCA CEA URĂTĂ.	75
ACUL DE CÂRPIT	91
SCĂPĂRĂTOAREA	96
HAINELE CELE NOI ALE ÎMPĂRATULUI	107
CUFĂRUL ZBURĂTOR.	114
FATA DIN SOC	124
LEBEDELE	136
CRĂIASA ZĂPEZII, Șapte povestiri.	161
<i>ÎNTÂIA POVESTIRE</i>	
<i>În care e vorba de o oglindă și de niște cioburi</i>	129

<i>A DOUA POVESTIRE</i>	
<i>Un băiețuș și o fetiță</i>	164
<i>A TREIA POVESTIRE</i>	
<i>Grădina femeii care știa să facă farmece</i>	172
<i>A PATRA POVESTE</i>	
<i>Un prinț și o prințesă</i>	179
<i>A CINCEA POVESTIRE</i>	
<i>Fetița de tâlhar</i>	189
<i>A ȘASEA POVESTIRE</i>	
<i>Lapona și finlandeza.</i>	196
<i>A ȘAPTEA POVESTIRE</i>	
<i>În care este vorba despre palatul Crăiesei Zăpezii și despre ce s-a întâmplat acolo</i>	201
PRINȚESA ȘI MAZĂREA	208
ZÂNA MĂRII	211
FETIȚA CU CHIBRITURI	245
BRADUL	249
PASĂREA CÂNTECULUI POPULAR	263
PĂSTORIȚA ȘI HORNARUL	269
GHIOCCELUL	277
FLORILE MICUȚEI IDA	283
OMUL DE ZĂPADĂ	296
<i>Date despre autor</i>	305

The Snow Queen
Hans-Christian Andersen

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Crăiasa Zăpezii. Basme
Hans-Christian Andersen

Copyright © 2024 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere de Al. Philippide și I. Cassian-Mătășaru

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Sorin Petrescu
Corector: Nicoleta Arsenie
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare și prepress: Anton Vaculovschi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDERSEN, HANS CHRISTIAN
Crăiasa Zăpezii; Basme / Hans-Christian Andersen.
- București : Litera, 2024
ISBN 978-630-342-257-2
821.113.4

DEGEȚICA

Afost odată o femeie care voia și ea să aibă un copil, dar nu știa de unde să-l ia. Atunci s-a dus la o babă vrăjitoare și i-a spus:

– Uite, aș vrea și eu să am un copil, nu poți să-mi spui cum să fac ca să-l gădesc?

– Cum să nu! a răspuns baba. Uite aici un bob de orz, dar să știi că nu-i orz din acela care crește pe ogoare și pe care-l dai la găini de mâncare; ia-l și pune-l într-un vas de flori și ai să vezi ce iese.

– Mulțumesc, mătușă! a spus femeia și i-a dat babei cinci bănuți, apoi s-a dus acasă, a sădit bobul de orz și îndată a răsărit o floare mare și frumoasă.

Ai fi zis că-i o lălea, dar petalele stăteau strânse parcă ar fi fost numai îmbobocită.

– Ce floare drăgălașă, a spus femeia și a sărutat petalele roșii și galbene, și, cum le-a sărutat, floarea s-a și deschis pocnind.

Era o lălea ca toate lălelele, numai că drept la mijloc, pe pistilul verde, ședea o fetiță mititică de tot, gingașă și drăgălașă, nu era mai mare decât un deget, și de aceea i-au spus Degețica.

I-au făcut leagăn dintr-o coajă de alun, saltea din petale albastre de toporași, iar plapuma era o petală de trandafir. Aici ședea noaptea, dar ziua se juca pe masă. Femeia pusese o farfurie plină cu apă și de jur împrejur, pe marginea farfuriei, așezase flori cu lujerele cufundate. Pe apă se mai găsea o petală mare de lălea pe care ședea Degețica, plutind de la o margine la alta a farfuriei și având drept vâsle două fire de păr de cal. Era o plăcere s-o vezi. Știa și să cânte, și cânta așa de subțirel și de dulce, cum nimeni n-a mai cântat vreodată.

Într-o noapte, pe când ședea frumușel în pătucul ei, pe un ochi de fereastră, care era spart, a intrat o broască. Broasca era urâtă, mare și jilavă. A sărit drept pe masă,

acolo unde Degețica dormea acoperită cu petale roșii de trandafir.

„Ar fi tocmai bună de nevastă pentru băiatul meu“, s-a gândit broasca și, luând coaja de alună în care dormea Degețica, a sărit cu ea în grădină, pe geamul cel spart.

Pe la marginea grădinii curgea un râu mare și lat, iar malul râului era mlăștinos și mîlos. Aici locuia broasca cu fecioru-său. Brr! Urât mai era și acesta și semăna leit cu mamă-sa.

–Cuac-cuac-cuac!

Asta-i tot ce-a putut el să spună când a văzut-o pe fetița cea drăgălașă în coaja ei de alună.

–Nu vorbi așa de tare că se trezește! spuse broasca cea bătrână. Te pomenești că fuge, că-i ușoară ca un puf de lebădă! S-o punem pe o frunză de nufăr. Pentru ea, așa mică și ușoară cum este, are să fie ca o insulă și de-acolo n-are să poată fugi, iar noi, în vremea asta, o să pregătim odaia cea frumoasă din mîl și după aceea aveți să vă mutați și să stați acolo.

În râu erau o mulțime de nuferi cu frunze late și verzi, care parcă pluteau pe deasupra apei. Frunza care era cea mai departe de țărm era și cea mai mare dintre toate. Broasca s-a dus înot până acolo și a pus pe frunză coaja de alună, cu Degețica în ea.

Fetița s-a trezit a doua zi dimineața și, când a văzut unde era, a început să plângă amar, căci de jur împrejurul

frunzei celei mari și verzi era numai apă, așa că la mal nu avea cum să ajungă.

Broasca cea bătrână stătea în mîl și-și împodobește odaia cu papură și cu flori galbene ca să fie frumoasă și să-i placă noră-sii. După aceea l-a luat pe urâtul de fecioru-său și s-a dus cu el la frunza pe care ședea Degețica. Voiau să-i ia pătucul și să-l ducă în odaia în care urmau să stea însurății; după aceea aveau s-o ia și pe dânsa. Broasca s-a închinat adânc în apă înaintea ei și i-a spus:

–Uite-l pe fecioru-meu! Ai să te măriți cu el și aveți să trăiți amândoi colo jos, în mîl, într-o locuință strașnică.

–Cuac! Cuac! Cuac! atît a spus feciorul broaștei.

Au luat pătucul și au plecat cu el, Degețica rămânând singurică pe frunza cea verde și începând să plângă și mai tare pentru că nu-i plăcea să stea în mîl la broasca aceea urâtă și nici să se mărite cu feciorul ei hidos. Peștișorii care înotau prin apă o zăriseră pe broască și auziseră ce spusese, de aceea scoaseră acum cu toții capul din apă s-o privească și ei pe fetiță. Văzând că era de drăgălașă, le-a părut rău că trebuie să se ducă cu broasca jos în mîl. Nu! Asta nu trebuie să se întâmple! S-au strâns cu toții în apă, lângă lujerul cel verde al frunzei, l-au ros și frunza s-a desprins, luând-o ușurel pe apă în jos, cu Degețica pe ea, departe, departe, acolo unde broasca nu putea s-o mai ajungă.

Degețica a trecut așa pe lângă o mulțime de orașe. În copacii de pe mal, păsărelele o vedeau și cântau:

— Ce fetiță drăgălașă!

Frunza a plutit cu ea pe apă tot mai departe și mai departe, până a ieșit din hotarele țării aceleia.

Un fluture frumușel și alb tot zbura pe lângă ea și, de la o vreme, s-a lăsat pe frunză pentru că Degețica îi plăcea. Fetița era foarte veselă. Acum broasca nu mai putea s-o ajungă, și pe oriunde călătorea era tare frumos: soarele bătea în apă și apa strălucea, parcă era de aur. Degețica și-a desprins cingătoarea, cu un capăt a prins fluturele, iar celălalt capăt l-a legat de frunză; acum frunza înainta și mai repede, odată cu ea, că doar ședea pe frunză.

Dintr-odată, iată că a apărut în zbor un cărăbuș și, de cum a zărit-o, s-a repezit, a prins-o pe fetiță în lăbuțele lui și zvrârrrr! cu ea într-un copac. Iar frunza de nufăr s-a dus mai departe pe apă și fluturele cu ea, fiindcă era legat de frunză și nu se putea desprinde.

Mult s-a mai speriat săraca Degețica atunci când cărăbușul a zburat cu ea în copac! Dar mai cu seamă era necăjită când se gândea la fluturele cel frumos, cu aripi albe, pe care-l legase de frunză. Dacă nu avea să se dezlege, urma să moară de foame. Dar cărăbușului nu-i păsa de asta. S-a așezat cu Degețica pe frunza cea lată a copacului, i-a dat suc de flori să mănânce și i-a spus că-i drăgălașă, cu toate că nu seamănă deloc cu un cărăbuș. Au venit s-o vadă și ceilalți cărăbuși care locuiau în copac, s-au uitat la dânsa, iar domnișoarele cărăbuși au strâmbat din antene și au spus:

— Are numai două picioare. Vai de ea!

— Și nu are antene! spuse alta.

— Și uite ce subțire e la mijloc! Parcă ar fi om! Vai, ce urâtă-i!

Așa spuneau toate domnișoarele cărăbuși, și totuși Degețica era atât de drăgălașă!

Drăgălașă i se păruse și cărăbușului care o răpise, dar fiindcă toți ceilalți ziceau că-i urâtă, a început și el să creadă că-i urâtă și nu i-a mai plăcut, spunându-i să se ducă unde o vedea cu ochii. Au luat-o, au dat-o jos din copac și au pus-o pe un bănuț, și ea a început să plângă și să se tângueie că-i așa de urâtă și cărăbușii au alungat-o. Numai că ea nu era urâtă, era cea mai drăgălașă fetiță care se poate închipui, gingașă și luminoasă ca o petală de trandafir.

Și așa biata Degețica a stat toată vara singurică în pădurea cea mare. Și-a împletit un pat din fire de iarbă și l-a agățat sub o frunză de brustur, așa că acum nu se mai temea de ploaie. De mâncare avea dulceața florilor și bea roua adunată dimineața pe frunze. Așa au trecut vara și toamna. Dar după aceea a venit iarna, iarna rece și lungă. Toate păsările care cântaseră așa de frumos în preajma ei au plecat, copacii și florile s-au uscat, frunza cea mare de brustur, sub care se adăpostise, s-a zbârcit și s-a scorjit, până n-a mai rămas din ea decât un lujer galben și veșted. Degețica dărdăia cumplit de frig, pentru că hainele ei se

rupseseră și pentru că era așa de gingașă și de subțirică, încât nu se putea să nu-i fie frig. A început să ningă și fiecare fulg care cădea peste ea era greu cum ar fi o lopată de zăpadă aruncată peste noi, fiindcă noi suntem mari, dar ea era numai cât un deget. Atunci ce să facă și ea? Și-a pus în spate o frunză uscată, dar tot nu se putea încălzi și dărdăia întruna de frig.

Chiar la marginea pădurii în care poposise ea era un lan mare de grâu. Grâul fusese secerat de mult și acum nu mai rămăsese decât o miriște. Dar Degețicăi miriștea i se păru mare cât o pădure. Și luând-o prin secerătură, a tot mers tremurând de frig până a ajuns la ușa șoarecelui-de-câmp care-și avea aici locuința. Era o hrubă săpată în pământ, caldă și plăcută, cu o bucătărie strașnică și cu o cămară plină cu grâu. Degețica s-a oprit la ușă ca o cerșetoare și s-a rugat să-i dea și ei o bucățică dintr-un bob de grâu, că nu mâncase de două zile nimic.

– Săraca de tine, a zis șoarecele, care era un șoarece de treabă, hai intră și te încălzește și stai la masă cu mine.

Și fiindcă fetița i-a plăcut, a urmat:

– Știi ce, stai aici, la mine, toată iarna. Ai să-mi deretici prin casă și ai să-mi spui povești, că-mi plac poveștile.

Degețica a făcut cum i-a spus șoarecele și i-a mers foarte bine. Într-o bună zi, șoarecele i-a spus:

– Azi avem un musafir, un vecin de-al meu care vine în vizită o dată pe săptămână. E mai bogat decât mine, are o

mulțime de odăi și o blană neagră, frumoasă. Dacă poți să te măriți cu el, atunci halal de tine; atâta numai că nu vede. Să-i spui cele mai frumoase povești pe care le știi.

Dar Degețicăi numai de asta nu-i ardea. Vecinul era un sobol și ea nici gând n-avea să se mărite cu el.

Sobolul a venit îmbrăcat cu blana lui cea grozavă. Șoarecele nu mai isprăvea cu laudele. Ba că-i bogat și învățat, ba că are o casă de douăzeci de ori mai mare decât a lui.

Acum, de învățat o fi fost el învățat, dar nu putea suferi soarele și florile cele frumoase și le vorbea de rău, fiindcă nu le văzuse niciodată cum arată la față.

Degețica n-a avut încotro și a trebuit să cânte *Mugur, mugur, mugurel* și alte cântece. Și sobolul s-a îndrăgostit de ea din pricina glasului ei frumos, dar n-a spus deocamdată nimic, că era chibzuit.

Săpase nu de mult un drum pe sub pământ de la casa lui până la casa șoarecelui, drept pentru care sobolul i-a poftit pe Degețica și pe șoarece să se plimbe prin tunel ori de câte ori ar avea poftă. Le-a mai spus să nu se sperie că în tunelul acela este o pasăre moartă. Era o pasăre cu toate penele pe ea și cu pliscul întreg, se vede că nu murise de multă vreme și fusese îngropată chiar acolo pe unde săpase el drumul sub pământ.

Sobolul a luat în gură o bucată de lemn putred, fiindcă lemnul putred luminează în întuneric ca focul, și a pornit

înainte ca să le deschidă calea. Când au ajuns la locul unde era pasărea cea moartă, sobolul și-a ridicat în sus nasul lui butucănos și a izbit cu el în tavan, făcând o gaură mare și, deodată, în tunel a pătruns lumina zilei. Jos zăcea o rândunică moartă, cu aripile strâns lipite de coaste, cu picioarele zgârcite și cu capul înfundat în pene. Biata pasăre murise de frig, fără îndoială. Degețicăi i-a părut rău, fiindcă îi erau dragi păsărelele, toată vara îi cântaseră și ciripiseră în preajma ei. Sobolul însă a împins pasărea cu picioarele lui scurte și a spus:

–Acum nu mai cântă! Rău e să te naști pasăre! Mulțumesc lui Dumnezeu că odraslele mele n-au să fie așa! Uite, o pasăre ca asta, nu-i nimic de capul ei: toată vara ciripește și când vine iarna moare de foame.

–Chiar așa, că bine spui, se vede că ești înțelept, zise șoarecele. Ce folos are pasărea că tot ciripește? Când vine iarna n-are ce mânca și îngheață de frig, dar se ține, mă rog, toată vara cu nasul pe sus.

Degețica n-a spus nimic. Dar când sobolul și cu șoarecele s-au întors cu spatele, ea a dat într-o parte penele care acopereau capul păsării și a sărutat rândunica pe ochii ei închiși.

„Poate că tocmai ea mi-a cântat așa de frumos astă-vară“, s-a gândit Degețica. „Multă bucurie mi-a făcut biata păsărică!“

Sobolul a astupat gaura prin care venea lumina și apoi i-a dus pe șoarece și pe Degețica până acasă. Noaptea, Degețica n-a putut să doarmă, se tot gândea la rândunica moartă. S-a ridicat din pat și a împletit din fân un covor mare și frumos. Apoi s-a dus la pasăre și a acoperit-o cu covorul și a mai luat și niște bumbac moale pe care-l gășise prin camera șoarecelui și a învelit pasărea cu bumbac ca să-i fie cald.

–Rămâi cu bine, păsărică dragălașă! spuse ea. Îți mulțumesc că ai cântat așa de frumos astă-vară, când copacii erau verzi și ne încălzea soarele.

Și fetița și-a lipit obrazul de pieptul păsării. Deodată, a tresărit, speriată, fiindcă i s-a părut că înăuntru bătea ceva. Inima păsării bătea. Rândunica nu murise, era numai amorțită și acum se încălzise și-și venise iar în fire.

Toamna, toate rândunelele pleacă în țările calde și, dacă vreuna întârzie cu plecarea, o prinde frigul, amorțește, cade jos și o acoperă zăpada.

Degețica nu știa ce să facă fiindcă, față de ea, pasărea era grozav de mare, totuși și-a luat inima în dinți, a îngrămădit bumbacul de jur împrejurul rândunicii și a adus o frunză de izmă creață, pe care și-o făcuse plapumă, acoperind capul păsării.

În noaptea următoare, s-a dus iar la ea: rândunica se trezise din amorțeală, dar era slăbită tare. Numai o clipă a deschis ochii și s-a uitat la Degețica; fetița stătea în fața ei